

розумну податкову політику, чітке та стабільне законодавче регулювання економіки і підприємницької діяльності, етичну експертизу всіх державних рішень та моніторинг суспільної думки щодо етики поведінки бізнесу. Доцільна також інституціалізація корпоративної етики підприємства.

Українське суспільство рухається в напрямі утвердження принципів економічної етики та етики підприємництва, які наявні в діловій культурі українців і є нормами цивілізованого бізнесу.

Використана література

1. Корпоративна соціальна відповідальність в Україні: експертна думка. – К.: Стилос, 2007. – 152 с.

2. Хоман К. Экономическая и предпринимательская этика / К. Хоман Ф. Фломедрез // Политическая и экономическая этика / Пер. с нем. С.Курбатовой, К.Костюка. – М.: ФАИР-ПРЕСС, 2001. – С.177-366.

УДК: 339.13.017

Богдан Сидяга, к.е.н., доцент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

Bohdan Sydiaga

THE PROBLEMS OF UKRAINIAN TRADE POTENTIAL DEVELOPMENT

Сучасний стан української торгівлі викликає справедливі нарікання виробників, торговців та споживачів. Особливо це стосується стану зовнішньої торгівлі, обсяги якої протягом останніх років суттєво знизились. Причини, що призводять до такого стану речей криються насамперед у політичних колізіях, неузгодженості законодавства та корупції. Дослідження проблем розвитку торгівлі в Україні дозволило встановити, що розмір торговельного потенціалу є важливою складовою всього потенціалу держави та підприємства, а управління ними має здійснюватися на основі наявних можливостей, результатів дослідження макро- та мікросередовища, динаміки та стану розвитку цільових ринків.

Основними зовнішніми чинниками, що ускладнюють та обмежують право України входити у світове господарство як повноправного партнера є:

- посилення міжнародної конкуренції на товарних ринках, низька конкурентоспроможність української продукції;
- нові вимоги споживачів до якості товарів, тобто цінові фактори стали вторинними, а фактори новітніх технологій та гарантії якості продукції – первинними;
- застосування країнами-конкурентами форм протекціонізму та дискримінація українських експортерів, зокрема, ускладнення процедури сертифікації продукції;
- складність входження в міжнародне співробітництво по причині невідповідності міжнародним стандартам захисту прав інтелектуальної власності.

Конкурентоспроможність виступає як загальна вимога, що ставиться до будь-якого національного економічного суб'єкта. Вона дає можливість забезпечити порівняння із світовим рівнем споживчих, якісних та цінових характеристик товарів або послуг незалежно від ринку.

Сьогодні постало питання розробки нової економічної політики України використовуючи теоретичні розробки та практичний досвід розвинутих країн світу з питань вдосконалення структури господарства, інвестиційної політики, проведення

реформ щодо стабільного та швидкого розвитку продуктивних сил і покращення життєвого рівня населення.

Оскільки, саме розвиток торговельного потенціалу та маркетингові підходи у сучасних економічних умовах відіграють важливу роль в просуванні товарів на ринок, саме він визначає тенденції розвитку конкурентного ринку та відображає найважливіші ресурси і компетенції для задоволення потреб споживачів.

В той же час підвищення вартості підприємства окреслює стратегічні напрями розвитку підприємства. Тому потрібно здійснювати управлінські дії, які би впливали на формування, управління і використання торговельного потенціалу а також сприяли створенню ефективності управління та підвищенню результатів діяльності підприємства.

Слід відзначити, що за економічним потенціалом наша держава нещодавно входила до першої десятки країн Європи, проте за показниками його ефективного використання – замикає першу сотню країн світу. Це пояснюється низькою конкурентоспроможністю експортного виробництва, у зв'язку із структурними перетвореннями.

На нашу думку, економіка України наблизилася до обвалу в найближчій перспективі. Ця загроза стрімко зростає у зв'язку з політичною кризою, безальтернативними високими цінами на енергоресурси, зростанням сировинного й низькотехнологічного експорту з одночасним збільшенням високотехнологічного товарного імпорту. Як наслідок, за рівнем розвитку Україна продовжує відставати від більшості країн світу, і в підсумку продовжується падіння країни в рейтингу конкурентоспроможності Всесвітнього економічного форуму – втрата 14 позицій тільки за останні роки.

Попри всі негаразди в нас досить добра торгівля з ЄС. І за 2012 рік питома вага ЄС у торгівлі з Україною становила - 30%. Це практично третина нашого товарообігу. Але ще більш принциповим для нас є те, що в загальному обсязі прямих іноземних інвестицій в Україні – це інвестиції з держав ЄС, які оцінюються в 35 мільярдів доларів. Тому Україна повинна чітко розуміти, що для нас євроінтеграція – це в першу чергу шанс зміцнювати на українській землі сучасні європейські стандарти: конкурентоздатність економіки, можливості залучення інвестицій, формування ефективної системи верховенства права, захисту прав власника, інвестора, громадянина. І це головне для нас, з точки зору модернізації нашої економіки, подальшого сучасного розвитку. У той же час ми є членами СОТ уже впродовж кількох років. Україна як держава ухвалила закон «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики». В цьому законі окремою статтею чітко зафіксовано, що кінцева мета європейської інтеграції України – це вступ України в ЄС.

Митний союз для нас також економічно важливий та через останні події в державі і складні відносини з Росією дане питання треба відкласти на деякий час і рухатись до свого головного стратегічного вектора – євроінтеграції. Більше того, в нас у поточному році є унікальний шанс завершити переговори щодо угоди про асоційоване членство, зону вільної торгівлі і підписати цю угоду до президентських виборів 2014 року. Інтеграція в європейські структури – це стимули, це можливості розширити свій торговельний потенціал, формувати на українській землі сучасні стандарти економіки і життя простих людей.

Використана література

1. Ареф'єва О.В. Управління потенціалом розвитку промислових підприємств: монографія / О. В. Ареф'єва, О.В. Коренков. – К.: ГРОТ, 2004. - 200 с.

2. Гудзинський О.Д. Методологічні аспекти формування потенціалу адекватного стратегічному розвитку підприємств / О.Д. Гудзинський, С.М. Судомир // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – Вип. 1. – 2007. – С. 11–15.

3. Егоров А.Ю. «Пульсирующий» менеджмент / А.Ю. Егоров, Л.Ф. Никулин. – М.: Изд-во Рос. экон. акд.; Екатеринбург: Деловая книга, 1998. – 236 с.

4. Інноваційний потенціал підприємства: сутність, складові та принципи формування / Г.І. Капінос, О.М. Радюк // Наука й економіка. – 2007. – № 2(6). – С. 130–136.

5. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка / Н.С. Краснокутська. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 352 с.

6. Лапін Є.В. Економічний потенціал підприємств промисловості: формування, оцінка, управління : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : спец. 08.07.01 «Економіка промисловості» / Є.В. Лапін. – Х., 2006. – 37 с.

УДК 658.5: 339.13

Ірина Струтинська, к.е.н., асистент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

АКТИВІЗАЦІЯ РОЗВИТКУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО РЕГІОНУ

Iryna Strutynska

ACTIVIZATION OF THE TERNOPIIL REGION DEVELOPMENT

Україна протягом тривалого часу здійснювала пошук оптимальної моделі розвитку вітчизняної економіки, націленої, з одного боку, на зростання виробництва, з іншого – на самодостатній розвиток регіонів їх стабілізацію та підвищення їх конкурентоспроможності, що в кінцевому результаті підвищить конкурентоспроможність країни. На нашу думку, саме акцент на самодостатньому розвитку регіонів є найбільш раціональним, адже вважаємо, що успіх України на міжнародній арені – це результат продуктивності всіх її регіонів. Саме тому проблеми регіону, нехай і не найбільшого за внеском до ВВП або кількістю населення, впливають на цілу країну.

Отже, пропонуємо здійснити аналіз та пропозиції щодо активізації інноваційно-інвестиційної діяльності українських регіонів. Адже як ми уже зазначали це чи не єдиний варіант виходу України з кризи і значний поступ на шляху входження в систему економічних відносин світового співтовариства. Звичайно це не легкий і тернистий шлях, який потребує значних зусиль, чіткої організації і жорсткого контролю інвестиційної діяльності.

Перш за все вважаємо, що кожен із регіонів нашої країни повинен розробити чітку стратегію свого розвитку, адже це приведе до економічного та соціальної захищеності регіону. Розробка стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку регіону вкрай необхідна для залучення інвестицій, відновлення конкурентоспроможного виробництва, зростання зайнятості населення регіону та повинна стати базою для ефективного функціонування і стійкого соціально-економічного розвитку регіону.

Загалом кожен регіон повинен чітко виокремити свої сильні сторони і вести політику щодо активного їх розвитку. Наприклад, Тернопільський регіон має значний нереалізований транзитно-логістичний потенціал, що є однією зі стратегічних цілей розвитку. Тоді позиціонування регіону на економічній карті держави повинно відповідати цій ознаці, тобто в сфері логістики, управління якою в цьому регіоні може бути реалізоване якнайкраще.